

- Viden i fællesskab

2016

Snoezelnetværket – et fagligt forum til inspiration...

Et fagligt netværk kan komme mange mennesker til gode på forskellige vis. Hensigten er først og fremmest at inspirere, dele, sparre etc. Marian Fyrkilde står i spidsen for Snoezelnetværket i Danmark, og hendes viden og dybe engagement skinner tydeligt igennem i netværkets arbejde. Vi har besøgt Marian i Snoezelhuset i Gentofte for både at få indsigt i Snoezelnetværkets arbejde i forhold til sparring medlemmerne imellem og for at drøfte mulighederne for erfaringsopsamling og dokumentation af effekten af snoezel.

Af Marlene Theager, specialpædagogisk konsulent, VISS

Himlen er blå, fuglene fløjter og luften er tæt af duftende, blomstrende træer og buske, da vi en formiddag i juni stempler ind hos Marian Fyrkilde i Snoezelhuset på Bank Mikkelsensvej i Gentofte. Inden vi overhovedet har sat fødderne inden for dørene i det velindrettede multisensoriske miljø, er sanserne allerede godt og vel påvirkede af de mange indtryk, som naturligt forekommer sådan en lun sommerdag i en frodig og stemningsfyldt gårdhave.

Her tager Marian imod os, og vi venter med at indtage selve Snoezelhuset, der som altid er godt besøgt.

”Det har altid været ”mund-til-mund-metoden”, der har fået de besøgende til at strømme til”, fortæller Marian, der aldrig har haft brug for at reklamere for at gøre opmærksom på husets muligheder. Her kommer borgere med meget forskellige behov, men fælles for de fleste er sansemæssige forstyrrelser, der i hverdagen kan være baggrunden for andre problematikker, fx motoriske, kognitive eller adfærdsmæssige vanskeligheder. Her i snoezelhusets kontrollerede sansemiljø skabes der mulighed for at finde ro eller få sin sansesult stillet med hjælp fra både husets fysiske rammer og redskaber samt fra medarbejdere, der guides og rådgives af husets dagligt ansvarlige, Marian Fyrkilde.

Marian, som er uddannet ergoterapeut, er samtidig formand for Snoezelnetværket i Danmark. Vi har inviteret os selv for at få en større indsigt i netværkets historie og arbejde. Interviewet finder

sted i strålende solskin i ly af det store figentræ på terrassen bag snoezelhuset i Gentofte, som er den perfekte scene for en snak om et emne, der optager os: Det faglige arbejde med sanseintegration og snoezelen.

Marian indleder med at fortælle lidt om, hvordan Snoezelnetværket blev etableret i 2005 i et samarbejde med Hanne Holmer i Maribo og med snoezelhuset i Helsingør. Baggrunden var et ønske om et fælles forum til faglig erfaringsudveksling. Efter et par år, hvor der var blevet arbejdet med at finde en både realistisk og frugtbar form på netværkstanken, indkaldte Marian på ny til generalforsamling for at få pustet mere liv i netværket.

”Og når man gør sådan noget, så bliver man altså også formand – og det var overhovedet ikke hensigten”, griner Marian, der har siddet på formandsposten siden 2007.

Tanken med netværket var fra start at kunne mødes med andre i et fagligt fællesskab, i og med at de fleste i hverdagen var meget alene om snoezelarbejdet rundt omkring i landets snoezelmiljøer. Man har i netværket formuleret formålet således: ”Netværkets formål er at varetage fagfolk og brugeres fælles interesser, overfor såvel private som offentlige myndigheder i udvikling og anvendelse af Snoezelmiljøer (huse og rum) i Danmark.”

Netværket rummer 131 medlemskaber, som både er personlige- og institutionsmedlemskaber. Som

medlem har man via hjemmesiden mulighed for at melde sig til forskellige billige sanserelaterede arrangementer. Målet er som minimum at afholde et arrangement hvert forår. I dette forår havde bestyrelsen planlagt en temadag med Susan Hart, der holdt et yderst relevant oplæg om emnet "Relationer og den følsomme hjerne". Da netværket sidste år i september havde 10 års jubilæum, blev det fejret med en flot og veltilrettelagt konference på Hindsgavl Slot. Også dette var især bestyrelsens fortjeneste.

Gennem årene har der været fælles arrangementer med forskellige input, for som Marian siger: "Man skal jo have noget at mødes om!"

Til arrangementerne, som eksempelvis kunne indeholde foredrag, er der altid sat tid af til at mødes med folk, der har samme specifikke faglige interesser, fx snoezel og udviklingshæmning, børn, autisme eller demens. Ud over at dele viden om snoezel på et overordnet plan, skal der også være mulighed for at "nørde" indenfor et særligt område.

Især er demensgruppen godt kørende, og de er så småt i gang med at lave arrangementer på egen hånd. Der er fx netværksmøde i gruppen d. 2. november 2016 i Fredericia, hvor man bl.a. kan høre et foredrag om Demenslandsbyen i Odense.

Ligeledes er der arrangeret et netværksmøde i børnegruppen d. 10. oktober 2016 i Resenbro, også med forskellige oplæg. Se evt. mere om de enkelte arrangementer på hjemmesiden, www.snoezelnet.dk.

Menige medlemmer af Snoezelnetværket kan via disse netværksgrupper også byde ind og være med til at etablere nye interessegrupper og holde dem i gang – det er ikke nødvendigvis bestyrelsesarbejde, selv om der kan være brug for at hjælpe interessegrupperne i gang. Marian pointerer, at medlemmer er mere end velkomne til at bidrage og lave tiltag, der kan berige andre medlemmer. Bestyrelsesmedlemmerne har meget lidt tid at gøre

med, og langt det meste arbejde foregår på frivillig basis.

Indtil for nylig har alle større snoezelhuse i Danmark været repræsenteret i bestyrelsen. Inklusiv en årlig generalforsamling mødes de 7 bestyrelsesmedlemmer ca. 4 gange om året, men kendskabet til hinanden og det faglige fællesskab gør, at man også ringer til hinanden i hverdagen, hvis man har brug for sparring.

"En fordel ved at være i netværkets bestyrelse er, at man er helt med på, hvad der findes rundt omkring i landet. På vores hjemmeside har vi et Danmarkskort med prikker, der indikerer, hvor i landet der findes snoezelhuse, og det vil jeg jo gerne have helt fyldt op med prikker, der også fortæller, hvor man har indrettet snoezelrum." Marian fortæller, at idéen er, at man kan bruge kortet, hvis man skal etablere et snoezelmiljø. Her kan man så se på kortet, hvad der findes i nærheden, som man kan lade sig inspirere af.

Sidst i interviewet falder snakken på vidensopsamling og dokumentation. Marian har længe syslet med tanken om at få sammenfattet og udnyttet den store mængde snoezel-erfaring, medlemmerne ligger inde med. Udover vidensdeling og sparring kunne man bruge netværket til at lave nogle fælles undersøgelser om effekten af snoezel.

Marian gør sig tanker om, hvordan vores fælles observationer og erfaringer kunne danne et solidt grundlag for forskning og evidensbaseret viden.

En opgave for netværket kunne netop være at dokumentere samt at fremhæve det faglige fundament, der ligger til grund for snoezelarbejdet. Netværket ville således kunne være med til at punktere fordomme om, at dét at arbejde med sanserne er flyvsk og "alternativt", og i stedet være formidlende i forhold til, hvordan man kan arbejde systematisk og målrettet med et menneskes trivsel og udvikling på baggrund af viden om sansesystemet.

Og det neurovidenskabelige fundament bør være til stede, når vi tager tilgange som snoezel i brug. For det er lige præcis viden og fælles forståelser, der kvalificerer indsatsen i forhold til den enkelte borger og dennes behov for støtte til regulering af sansesystemet.

Marians begejstring ved tanken om dataopsamling fra de forskellige snoezelmiljøer er ikke til at tage fejl af. For Marian har det stor betydning, at snoezel ikke "bare" er underholdning og tidsfordriv til borgere med forskellige udfordringer, men at det rent faktisk gør en forskel for deres trivsel og muligheder for deltagelse i eget liv.

En udfordring ved fælles opsamling af data med hensyn til effekten af snoezel ville dog bl.a. være, at husene er meget forskellige, og at grupperne af brugere også varierer en del. Samtidig er det svært at opsamle viden om, hvordan man i øvrigt i borgernes bagland (fx på deres bosteder) formår at overføre og følge op på sansestimulationen.

I indgangen i Snoezelhuset Gentofte hænger et observationsskema, som medarbejdere, der kommer i huset, kan udfylde vedr. de borgere, de følges med. Her anføres, hvordan huset bruges, hvad der virker for den enkelte, hvad

udgangspunktet har været etc. Al denne dataopsamling kan både bruges for at sikre kontinuitet og udvikling hos borgeren, men man kunne også forestille sig at bruge dataopsamlingen mere generelt til netop at beskrive effekt i dokumentationsøjemed. Denne metode kunne benyttes i alle snoezelhuse med henblik på at samle data ind.

Vi forlader Marian Fyrkilde og snoezelhuset i Gentofte med smil på læberne og en bekræftelse på betydningen af at have en kompetent og handlekraftig fagperson som Marian i et netværk, der arbejder målrettet på at samle, udvikle og sprede viden, interesse og erfaringer vedrørende snoezelen. Der ingen tvivl om, at der er gode idéer til, hvordan Snoezelnetværket i fremtiden fortsat vil kunne være et forum til gensidig inspiration og sparring samt bidrage til at beskrive og dokumentere effekten af at arbejde med snoezel- og sanseintegration.

Snoezelnetværket er selvfølgelig også på Facebook, hvor du kan blive inspireret af artikler, forskning og gode historier.

Næste generalforsamling i Snoezelnetværket: D. 3. okt. 2016 på Lindegården i Vejle